

VZROSTE ZODPOVĚDNOST ZA DODRŽOVÁNÍ LIDSKÝCH PRÁV U DODAVATELŮ

Arthur Braun

advokát bpv Braun Partners

Jsme už zvyklí na špinavou výrobu v jiných zemích – u nás v Evropě máme vysoké ekologické standardy a čisté svědomí.

Dotčená společnost bude nejprve muset vypracovat analýzu rizik – zahrnující aspekty, které jsou v SRN i v ČR jen stěží představitelné: jako je nucená či dětská práce, nemožnost vstoupit do odborů, (ne)bezpečnost práce a (stále ne zcela přesně definované) škody na životním prostředí. Vzhledem k přísnosti českého pracovního práva si lze jen těžko představit, že problematické pracovní podmínky by nebyly identifikovány jako riziko. Jako problematičtější vnímám fakt, že jako riziková je uváděna i diskriminace. V části německé právní veřejnosti je diskriminaci chápána dosti široce a v tomto bodě zřejmě odhalí první možné slabiny nového zákona.

Odpovědnost německé společnosti by měla zahrnovat – v nyní dohodnutých intencích – pouze stav u přímých dodavatelů. Nepřímé dodavatele v řetězci je naproti tomu nutné kontrolovat pouze částečně a pouze v případě, že německé společnosti obdrží stížnosti zaměstnanců nepřímého dodavatele. V případě stížnosti se věc vyřeší projednáním s dodavatelem. Povinnost přerušit dodavatelský vztah by měla nastoupit pouze tehdy, pokud ten nelze jiným způsobem napravit.

Zákon má vstoupit v platnost v roce 2023, nejprve jen pro společnosti s nejméně třemi tisíci zaměstnanci v koncernu. Od roku 2024 pak i pro ty s tisíci a více zaměstnanci – fakticky všechny významné německé společnosti, které působí v mezinárodním měřítku a nakupují výrobky nebo materiály ze zahraničí. Porušení zákona se bude postihovat pokutami až do

10
procent

ročního obrátu je pokuta (plus vyloučení z veřejných zakázek) za porušení chystaného diskriminačního zákona.

10 procent ročního obrátu – jako u kartelů – a vyloučením z veřejných zakázek.

Zásady zákona oproti prvním návrhům nezakládají nárok na náhradu škody poškozených (šiček v Bangladéši) podle občanského práva. Žalobu budou však moci podat nevládní organizace nebo odbory. Žalovaná firma navíc musí proto počítat se značnou negativní publicitou.

I na evropské úrovni je téma již upraveno (tzv. CSR směrnice pro firmy nad 500 zaměstnanců) a další evropské návrhy se očekávají letos na jaře.

Co tedy mohou očekávat české společnosti, které jsou přímými dodavateli velkých zákazníků v Německu? Do smluv se nejprve zahrne povinnost dodržovat výše popsané lidskoprávní a ekologické normy, a to včetně možnosti ukončení smlouvy z důvodu jejich porušení. Již dnes jsou často k těmto tématům podepisovány různé dodavatelské kodexy a memoranda. Zákaznické audity už nebudou jen technické povahy, ale zohlední také lidská práva a ekologii. Čeká nás tedy o něco více papírování.

Přenášení odpovědnosti v dodavatelském řetězci nebude na důležitosti. V souladu s tím budou české společnosti rovněž ukládat podobné povinnosti svým dodavatelům. Zbývá zjistit, zda lze takto skutečně prosazovat lidská práva. Rostoucí trend zvýšeného zájmu zákazníků a voličů o výrobní podmínky produktů už jistě nelze zastavit, a „nevidět, neslyšet“ tak do budoucna nebude mít v získávání zdrojů místo.